

WAGNERIANA CATALANA Nº 33 ANY 2010

TEMA 10: ALTRES TEMES

**TÍTOL: TRANSCRIPCIONS, ARRANJAMENTS I REDUCCIONS DE LES
OBRES DE RICHARD WAGNER**

AUTOR: *Eva Muns*

Els músics transcriptors i arranjadors de l'obra wagneriana van ser-ne uns bons transmissors ja que van posar a l'abast d'un públic aficionat que no tenia possibilitats d'assistir als salons privats o als teatres d'òpera on es representaven les obres i en aquest sentit, s'ha de reconèixer la importància de la seva tasca i recordar-los amb admiració i respecte.

El Diccionari de la Música, defineix “transcripció” com a l'arranjament d'una obra musical per a veus o instruments diferents pels quals ha estat escrita originàriament. És un treball que pot emanar o no, del seu autor, i que consisteix en modificar íntegrament o parcialment una obra per fer-ne una altra similar però introduint-hi diferents instruments, modificacions de tempo, etc.

Les “paràfrasis” comporten més llibertats i l'aplicació d'elements creatius propis i tendeixen a utilitzar el virtuosisme per part de qui les fa, i poden modificar el desenvolupament i la cronologia de l'obra.

Les transcripcions es poden presentar sota diverses formes; així podem parlar de transcripcions referint-nos a allò que normalment es coneix per “plagi”, que són apropiacions per un músic de l'obra o part de l'obra d'un altre, feta d'una manera malintencionada, de tal manera que no es menciona el nom del seu veritable compositor original i el que fa el plagi s'atribueix la creació de l'obra.

També com a terme “transcripció” es pot parlar dels arranjaments, on un músic fa una versió diferent de part o de la totalitat de l'obra escrita originalment.

El “préstec” de fet és una paràfrasi o una transcripció i és l'adaptació d'un fragment d'una obra d'un autor, que un altre compositor, inclou

voluntàriament dins d'una obra seva. Així tenim, per exemple, que Debussy va prendre prestats alguns acords del Tristany, curiosament, per inserir-los en una peça per a piano. També ho han fet altres autors amb altres obres.

El “pastitx” o “poutpurri” és una barreja de diversos moviments d'una obra que es fa com una compilació de la composició original d'un autor.

Les “reduccions” també són una mena de paràfrasis o de transcripcions que consisteixen en tornar a escriure una obra per a un o dos instruments, quan havia estat originalment escrita per un conjunt instrumental més important o per una orquestra simfònica.

Durant molts anys, l'actitud reverent envers el text i la sonoritat original de les obres musicals, eliminava tota possibilitat de fer-ne transcripcions, però davant la impossibilitat de poder escoltar en viu les peces simfòniques i molt abans de què existís el disc i els enregistraments, l'única manera de conèixer aproximadament les obres dels compositors era a través de les transcripcions que altres autors o el propi feien de les seves obres.

Així, per exemple, les simfonies de Beethoven, de Bruckner, les obres de Wagner i altres compositors van poder ser conegudes en petita escala – podríem dir – a través de les paràfrasis o arranjaments de les mateixes, ja sigui per a piano, per a piano a quatre mans, per conjunts de corda, etc.

Amb les paràfrasis, doncs, a més de donar divulgació a les obres dels seus autors originals, es donaven a conèixer noves obres inspirades en les peces originals i es facilitaven les partitures per a poder ser interpretades com a peça d'estudi o de concert.

Són conegudes, ja des del segle XVI, algunes edicions de llaüt que transcriuen per aquest instrument motets i composicions polifòniques de Palestrina, per exemple, i posteriorment se'n coneixen de Lully, de Bach qui va transcriure per a orgue concerts per a violí de Vivaldi, de Liszt, de Bussoni, etc.

Han estat molts, els músics que al llarg del temps han hagut de recórrer a aquest sistema de fer transcripcions o paràfrasis com una forma de guanyar-se la vida. Així, el mateix Mozart l'any 1782 escriu al seu pare: “Tinc una feina molt feixuga. Estic adaptant per a banda d'instruments de vent la meva òpera “El rapte del serrall” pel diumenge que ve, per tal de què ningú ho faci abans que jo i així poder-me beneficiar jo mateix dels guanys” És a dir que molts

músics, com veurem al llarg del temps, s'han aprofitat dels seus coneixements per fer aquestes reduccions o transcripcions d'obres importants d'altres compositors o de la seva pròpia obra.

Es pot dir, que amb l'arribada del disc, la ràdio i tots els invents moderns actuals, les transcripcions han passat de moda, però el seu valor artístic perdura i és del tot reconegut, encara que la seva utilitat hagi perdut interès.

Wagner transcriptor

Wagner no va ser una excepció – de tots és conegut que va passar penyalitats econòmiques i circumstàncies personals complicades – i va veure's obligat a fer transcripcions o arranjaments orquestrals d'obres d'altres autors. En el seu catàleg d'obres, es troben detallades les vint obres següents l'arranjament de les quals responien a encàrrecs i constituïen una font d'ingressos per a la seva migrada economia: la Novena Sinfonia de Beethoven, per a piano (1830-31), la Sinfonia 103 de Haydn (1831), Cavatina d'El Pirata, de Bellini (Orquestració) (1833), Norma de Bellini (arranjament orquestral), (1837), Cavatina de Robert el Diable de Meyerbeer (1838), transcripció per a arpa; arranjament del Cor de cacera d'Euryanthe, de Weber (1839); Orquestració per al duo Els Mariners, de la Soirée Musicale de Rossini (1838);, diversos arranjaments d'obres de Donizetti (1840-1842); Suites per a corneta de pistons d'arranjaments d'òperes; Diversos arranjaments de La Favorita de Donizetti (1840-1841), Gran Fantasia de La Romanesca de H-Herz per a piano a quatre mans (1841); arranjament per a Le guitarrero y La reina de Xipre de Halévy (1841-42); arranjaments per Zanetta d'Auber (1842); arranjaments orquestrals per a La Vestal d'Spontini (1844); Orquestració i arranjament com a final de concert per a l'obertura d'Ifigenia in Aulide de Gluck (1846-47 i 1854) arranjament de Stabat Mater de Palestrina (1848); arranjament per a Don Giovanni de Mozart (1850); indicacions d'orquestració pel val op. 333, Vi, dones i cançons, de J. Strauss (1875). Es pot dir doncs, que pràcticament durant tot el segle XIX, la transcripció era una forma més que empraven molts músics per divulgar les seves pròpies obres i obres d'altres compositors i també per a obtenir uns guanys superiors. Per això no és d'estranyar que també les obres de Richard Wagner hagin estat transcrites o arranjades per músics contemporanis seus i posteriors fins a l'actualitat.

Transcriptors de les obres de Richard Wagner

La relació de músics que van fer transcripcions de les obres de Wagner que a continuació detallarem només és una breu ressenya, en cap cas té la pretensió de ser una llista exhaustiva. Com es pot comprovar, alguns autors són compositors de primera categoria la fama i el reconeixement dels quals ens ha arribat ; si bé d'altres són poc coneguts, encara que la qualitat de la seva obra és prou interessant com per a ser citats.

Entre els músics les transcripcions wagnerianes dels quals són més conegudes, podem citar els següents:

Franz Liszt (1811-1869) Gran virtuós del piano, va ser també un compositor enormement dotat i les paràfrasis seves són un exemple de virtuosisme i de dificultat tècnica amb variacions lliures sobre el tema original. No va arribar a compondre una paràfrasi sencera d'un drama de Wagner, però va fer dotze transcripcions en total dels drames wagnerians. Va començar per l'obertura de Tannhauser, l'any 1848, que va titular Paràfrasi de concert i va acabar amb la Marxa Festiva del Sant Graal de Parsifal l'any 1882. L'any 1859 va transcriure fragments de Rienzi, de Lohengrin 1852, i paràfrasis de bravura de diversos temes d'operes de Weber, Rossini, Berlioz, Bellini, Donizetti, Mozart etc. L'evocació del Walhalla de l'Anell data de 1876, i posteriorment va escriure una fantasia sobre aquest tema, el Cor de les Filoses del Vaixell Fantasma i la Mort d'Isolda l'any 1867, revisada l'any 1875. Com a curiositat, cal dir que també va transcriure la Mort d'Isolda per a pianola, el rotllo de la qual editat per Blancafort forma part de la meua col·lecció. Altres transcripcions wagnerianes per a piano de Liszt van ser l'obertura de Tannhauser, El cor dels Pelegrins i l'Entrada de convidats a la Wartburg de la mateixa obra. Les transcripcions de Liszt tenen molt interès des del punt de vista harmònic .

Hans von Bulow (1830-1894) Director d'orquestra, col·laborador. Pianista virtuós i compositor romàntic. Bulow tenia gran habilitat per a dirigir sense partitura obres noves i complexes. Va innovar l'orquestra sinfònica afegint-hi un contrabaix de cinc cordes i el timbal amb pedal. En la seva obra "La meua Vida", Wagner escriu: "“El mes de setembre de l'any 1857 va transcorre per a nosaltres molt agradablement. Vaig acabar tot el poema de Tristany i Hans von Bülow, que era un dels seus més fidels amics i

col.laboradors – va passar a net acte per acte i a mesura que els anava acabant, els llegia als meus amics.” “... Vàrem fer també música, doncs Bülow havia trobat finalment un pianista que estava a l'alçada dels dificultosos arranjaments que Klindworth, -músic britànic de qui parlarem més endavant- havia fet d'Els Nibelungs. I encara Hans va arribar a interpretar els dos actes de Siegfried que només estaven anotats en un esborrany. Els desxifrà con si es tractés d'un vertader arranjament per a piano, i per part meva, seguint el meu costum, vaig cantar les partícels”.

Karl Tausig (1841- 1871) Va rebre les primeres lliçons de piano del seu pare Aloys Tausig, pianista que fou alumne de Thalberg. Mes endavant, a partir dels 14 anys, va ser deixeble de Liszt de qui va adquirir el seu estil. Admirador de Wagner, va fer la completa transcripció dels Mestres Cantaires. Amb la seva característica força juvenil va transcriure La Cavalcada de les Walkíries i fragments de Tristany. A més de pianista va ser director d'orquestra i va conèixer a Wagner personalment. Wagner diu a “La meua vida”: “A Viena (any 1859) vaig trobar Karl Tausig. Havia vingut a conquerir la capital austríaca amb les obres de Liszt. L'hivern anterior ja hi havia treballat dirigint i organitzant una sèrie de concerts. També va arribar a Viena Peter Cornelius a qui havia conegut a Basilea l'any 1853. Tots dos assolien una verdadera exaltació quan s'ajuntaven per interpretar l' arranjament de Tristany per a piano que Bulow acabava de fer”.

Friedrich August Kummer (1797-1879). Wagner el va conèixer personalment a Dresden l'any 1879, quan el va sentir tocar l'oboè. Al diaris de Còsima, Wagner fa referència a un tal Karl Kummer de qui diu “el més ben dotat oboista que mai he trobat”. I resulta que Kummer essent cellista, tocava l'oboè aleshores, perquè no hi havia plaça d'oboè vacant a l'orquestra de Dresden. Si aquest Karl oboè, és el mateix que Friedrich August Kummer, cellista, no s'ha sap ben bé de cert, però el que sí se sap és que de la família Kummer, Friedrich August autor d'una transcripció per a piano i cello de la mort d'Isolda, va ser també un bon compositor i va desenvolupar un important paper en la vida musical de Dresden en el seu temps. Va saber adaptar les melodies operístiques, fer variacions i instrumentacions de les diverses peces per a diversos instruments, posant la música a l'abast de la societat.

Sigfrid Karl Elert (1877-1966) compositor de Leipzig, pràcticament oblidat avui dia, amic de Max Reger i admirador de Liszt. Va dedicar-se a transcriure 18 concerts amb els arranjaments de les obres de Richard Wagner per a orgue, entre elles l'Entrada dels Convidats a la Wartburg de Tannhauser, arranjaments per Els Mestres Cantaires, algunes peces de lied per a Mathilde Wesendonck i el preludi de Parsifal.

Karl Stiegler (1876-1932), músic a la cort de Viena, fou el primer trompa de l'orquestra de la Staatsoper i Fundador de l'Associació Vienesa de música de cambra per a instruments de vent. Autor de fantasies sobre temes wagnerians per a doble cor de trompes seguint el contingut emocional i expressiu de l'original i aprofitant la predilecció que Wagner tenia pels instruments de vent especialment per les trompes fins el punt d'haver dissenyat les tubes wagnerianes per a l'Anell.

Hugo Wolf (1860-1903) Músic i compositor. Gran admirador de Wagner des de ben jove, el va conèixer a Viena amb les representacions de Tannhauser i Lohengrin. Als quinze anys va ingressar al Conservatori de la capital austríaca, però degut a la seva constant inquietud, introversió i allunyament de qualsevol norma escolar, va ser expulsat del centre dos anys després. A partir d'aleshores visqué sol i sense ajuda i hagué de guanyar-se la vida donant classes de piano i violí. Va fer arranjaments per Els Mestres Cantaires i La Walkiria.

Max Reger (1873-1916) Pianista, compositor i director d'orquestra. Va passar la seva infantesa a la petita ciutat de Weiden a Baviera i molt jove va conèixer la música de Richard Wagner. Als 13 anys va comprar una còpia de la mort d'Isolda segons la transcripció de Liszt. Posteriorment va adquirir altres peces de Wagner i als 17 anys va poder assistir a Bayreuth a les representacions de Mestres Cantaires i Parsifal sota la direcció dels directors llegendaris Felix Mottl i Hans Richter. Bayreuth i la música de Wagner el van seduir de per vida i això va fer que es decidís a compondre. El seu estil musical mostra elements wagnerians, si bé se sentia impotent d'arribar al nivell del mestre. Per causes econòmiques va fer reduccions d'obres originals d'altres compositors, que els hi feien per encàrrec i així va transcriure obres de Brahms, Bach, Hugo Wolf, Johann i Richard Strauss.

Les reduccions de les obres de Wagner per Reger s'inicien a partir de 1913 a petició de Henri Hinrichsen, propietari de la famosa editora C.F.Peters. L'any 1913 assenyalava a més del centenari del naixement de Wagner, també el 30 aniversari de la seva mort, per la qual cosa segons les lleis d'aleshores, s'acabaven els drets d'autor sobre la seva música, de manera que els arranjaments de les obres de Wagner podien ser editats amb el consentiment de l'editor o el de Baireuth. Ja des de l'any 1906 Hinrichsen havia demanat a Felix Mottl que preparés reduccions de tots els drames wagnerians per editar-los l'any 1914. Mottl, coneixedor de la vàlua de Reger va demanar-li col.laboració l'any 1909 i aquest li respongué que faria un preludi dels Mestres Cantaires per a piano a 4 mans, "d'ús domèstic". Quan l'any 1911 Mottl morí ja havia fet vuit reduccions de les obres wagnerianes. Hinrichsen aleshores per seguir el projecte va demanar la col.laboració de Reger i aquest el novembre de 1911 li va escriure demanant-li quin tipus de transcripció volia: si per a piano a 4 mans o per a dos pianos a 4 mans i de quines obres. Hinrichsen va optar perquè es fessin transcripcions per a dos pianos a 4 mans, la qual cosa suposava que les obres s'havien d'executar per professionals i com a peces de concert, el que representava molta més dificultat per a Reger. La primera transcripció de la sèrie va ser el preludi dels Mestres cantaires, la primera obra que Reger havia dirigit. Seguiren després l'obertura de Tannhauser (1913) i les transcripcions de Tristany i La Valkiria. Les transcripcions de Reger demostren que coneixia bé l'obra de Wagner; s'acosta respectuosament al material, conserva la substància de la composició original i tracta de transmetre la seva esplendor sonora i l'atmosfera al mitjà amb que treballa al piano, aconseguint un resultat molt fidel a la partitura original.

Moritz Moszkowski (1854-1925) Començà els estudis a Breslau i els continuà al conservatori de Dresden. Va ser alumne de Wurst i de Kullak. Mestre de piano a Berlin. Pianista virtuós va compondre també obres fabuloses per a piano, que van ser executades arreu, molt apreciades pels afeccionats però menys pels professionals que les consideraven massa lleugeres, una òpera, "Boabdil, rei dels moros," un poema simfònic Joana D'Arc, concerts per a piano i per a violí, moltes transcripcions, entre elles la de la mort d'Isolda molt romàntica i molt reeixida, sense tenir la dificultat tècnica d'altres músics.

Els transcriptors wagnerians a França

Gabriel Fauré (1845-1924) Compositor, pedagog i organista. Fou l'organista principal de La Madeleine i professor de composició en el Conservatori de Paris, càrrec on substituï a Jules Massenet, essent nomenat director d'aquest centre l'any 1905. Va transcriure diversos temes del Ring

Louis Brassin (1840-1884) Compositor francès mort a St Petersburg . Fill d'un bariton i nebot de flautista a l'edat de 6 anys va donar el seu primer concert. Estudià al conservatori de Leipzig i va ser professor del conservatori de Berlin. L'any 1869 va crear una càtedra de piano al Conservatori de Berlin. La seva passió per Wagner se centrava en la Tetralogia i les seves transcripcions son només d'aquesta obra per a piano, dotades de gran força. Va saber aportar al piano tots els matisos de l'orquestració wagneriana.

Emmanuel Chabrier (1841-1894) Compositor Va fer una reducció de Tristany i Isolda per a piano a 4 mans

Els Transcriptors wagnerians a Bèlgica

El wagnerisme que s'anava desenvolupant per tot Europa, també va arribar en temps de Wagner a Bèlgica, gràcies en molt bona part a les transcripcions. El punt de partida arranxa quan l'any 1850 Charles Louis Hanssens, director del teatre de La Monnaie, de Bruxelles escriu a Wagner i li proposa de representar-hi Lohengrin. Trigarà encara 10 anys, fins que Wagner no hi dirigeixi dos concerts També hi contribuiran els professors de música i directors d'instituts com Dupont, Kufferath Guidé, etc que descobriran al poble belga les obres del mestre de Bayreuth i la publicació de l'obra "El wagnerisme fora d'Alemanya", escrit per Edmond Evenopoel l'any 1891, obra de consulta encara vigent hores d'ara.

Altres transcriptors-compositors belgues, tots ells contemporanis de Wagner van ser: **Jacques Gregoir** (1817-1876) **Adrien François Servais** (1807-1866), **Jean Louis Gobbaerts** (1835-1886), **Jean Baptiste Singelée** (1812-1876). Les seves transcripcions van ser supervisades pel propi Wagner, que vetllava per la precisió i el respecte per la seva pròpia obra. Aquests autors que a més a més eren molt bons pianistes van fer transcripcions o reduccions dels drames de Wagner per a piano, per a dos pianos i també per a altres instruments, tant per a ser considerats peces de concert, pel virtuosisme que es

necessitava per interpretar-les o bé per públic aficionat, estudiants de piano o particulars que desitjaven interpretar aquelles peces i no tenien el nivell elevat que requeria l'execució de les altres.

Eduard Lassen (1830-1904). Neix a Copenhaguen. Els dos anys, la família es trasllada a Bruseles i Eduard estudia piano i composició al conservatori de Bruxelles. Va a Alemanya i coneix Liszt a qui succeirà desde 1858 a 1895 com a Mestre de capella del Teatre de Weimar. Aquí dirigirà Holandés, Tannhauser, Lohengrin i Mestres Cantaires. Va compondre diverses obres , destacant les dues transcripcions de musica de saló dels Mestres Cantaires i les 6 peces liriques de Tristany i Isolde per a piano a 4 mans, editades l'any 1886, en les que, de manera desordenada, transcriu diversos moments del drama. Els fragments que la componen són: Aire de Bravura de Kurwenal, Relat d'Isolda a Brangane, el duo d'amor de Tristany i Isolda, Tristany pregunta a Isolde, la resposta d'Isolde a Tristany, la Transfiguració d'Isolde i la mort d'Isolde. Aquesta obra és a la venda en el CD Wagner chez les Belges. Musique en Wallonie. Dominique Cornil i Johan Schmidt, pianos. Bèlgica, 2003

Els Transcriptors wagnerians a Gran Bretanya

Karl Klindworth (1830-1916). Wagner a la seva obra "La meva vida" es refereix en diverses ocasions a aquest músic: "Al cap de poc temps de la meva arribada a Londres (març 1855) vaig rebre la visita d'un dels deixebles preferits de Liszt, el jove Karl Klindworth, que havia de ser després un dels meus més grat i fidel amic. No obstant la seva joventut i el poc temps que feia que residia a Londres, Klindworth tenia ja formada opinió envers el moviment musical anglès i encara que les seves opinions em van semblar molt pessimistes, no vaig trigar a adonar-m'en de la seva justesa. Incapaç d'abocar-se als singulars cercles musicals britànics, Klindworth aviat va perdre la confiança de trobar-hi l'aquiescència que es merexia. Estava doncs resignat i es guanyava la vida amb prou feines donant lliçons a domicili. Excel.lent músic i destacat pianista, l'alumne de Liszt era massa orgullós per a concedir la més mínima atenció envers els influents crítics que es van cebar en ell tan bon punt va arribar. Em demanà autorització per a fer un arranjament per a piano de la meva partitura de l'Or del Rin, destinada únicament a executants de primera. Però una greu

malaltia que feia temps que patia em va privar de la seva agradable companyia." I més endavant es llegeix: " A casa, ens dedicàvem de tant en tant a la música. Tenia acuradament copiats l'arranjament per a piano de l'Or del Rhin de Klindworth, així como el de diversos actes de La Walkiria. L'arranjament de Klindworth era summament difícil i Baumgartner va haver d'assajar-lo moltes voltes. Temps després, el músic Teodor Kirchner, que residia a Winterthour i que venia amb freqüència a Zurich, donà mostres d'una notable destresa en l'execució d'alguns d'aquells fragments". I l'admiració de Wagner per aquest músic i excel·lent pianista es constata quan escriu: "Vaig fer venir de Londres a Klindworth (l'any 1860) per una audició privada del segon acte de Tristany, a casa de la Sra Viardot, cantant, que va acompanyar a Wagner en aquella ocasió. Klindworth també va transcriure per a piano el primer acte de la Walkiria, així com el Requiem de Mozart per a piano a 4 mans. Va ser professor dels Conservatoris de Moscu i de Berlin. Col·laborà amb von Bullow.

Edwin Henri Lemare (1865-1934) organista britànic. Va ser molt conegut a Europa i USA. Compositor l'obra del qual està inspirada en Richard Wagner, entre la que destaquen dues simfonies per a orgue, essent la transcripció més famosa la de la Cavalcada de les Walkiries.

Els Transcriptors wagnerians a Itàlia

Els més destacats són: **Ferruccio Bussoni** (Firenze 1866- Berlin1924) Després de Liszt és el més intens transcriptor d'obres de Wagner. La seva transcripció de la Marxa Fúnebre de Sigfrid per a piano és impressionant També va transcriure obres de Bach., Beethoven Chopin, Schuman, Mozart etc i **Vittorio Monti** (1868-1922) Composà unes csardes sobre temes wagnerians de la Tetralogia molt curioses.

Músics transcriptors actuals

Així com els arranjaments dels músics fins aquí citats són excel·lents, fruit de la preparació i tècnica dels seus autors i del respecte que l'obra original els inspirava, entre els músics contemporanis aquest nivell és ben variable i podem dir que va de la mediocritat a l'excel·lència.

Entre dels productors des discos moderns que s'han dedicat a fer transcripcions acurades és de destacar el concert que **Uri Caine** va fer en el

Gran Caffè Quadri de Venècia, on Wagner anava sovint quan residia en aquella preciosa ciutat. Aquest concert va tenir lloc l'any 1997 per l'Uri Caine Ensemble. Uri Caine, pianista i director d'orquestra nord-americà, que dirigeix aquest Ensemble instrumental. Anteriorment va fer un homenatge de jazz dedicat a Gustav Mahler i ha reelaborat obres de Bach, Beethoven, Schumann i Mozart. En aquest cas, va reelaborar diversos fragments d'obres de Wagner Lohengrin, Tannhauser, La Walkiria, Mestres Cantaires. L'interpretació de fragments de Tristany i Isolda en el citat cafè és un enregistrament en directe. No deixa de ser un invent, com acostumen a fer els autors moderns per fer coses diferents. En començar la peça, se sent l'aldarull de la gent que es troba en aquell recinte i quan l'orquestra comença a tocar es va fent un silenci total i el conjunt de l'Uri Caine format per un primer violí, un segon violí, un cello, un contrabaix, un piano i un acordió que substitueix l'arpa comencen a tocar. Aquest és un arranjament amb gust, molt acceptable i respectuós amb l'obra original. La concurrència devia quedar agradablement sorpresa a jutjar pel silenci que es fa a l'inici de l'obra i al llarg de l'interpretació i els aplaudiments que s'escolten en acabar la peça. Aquesta interpretació és a la venda en el CD "Wagner e Venezia" 1997.

Altres arranjaments wagnerians fets per un altre músic contemporani, són els realitzats per **Henk de Vlieger**, músic i director holandès que juntament amb el gran director **Edo de Waart** van fer un treball titulat "El Ring: Una aventura orquestral". És una compilació simfònica de L'Anell del Nibelung feta per aquests músics. Degut a l'èxit obtingut per aquest Anell, van fer un altre treball titulat "An orchestral passion" l'any 1994, per encàrrec de la Ràdio Televisió Holandesa. Es tracta d'una compilació de tot el Tristany i Isolda en seixanta minuts dividits en set parts. És una manera simple de resumir el Tristany i Isolda però és una obra molt reeixida i una transcripció molt correcta i inspirada. L'orquestra que els acompanya és la Filharmònica de la Ràdio Holandesa, formada per un piccolo, tres flutes, tres oboès, un corn anglès, tres clarinets, tres fagots, vuit trompes incloent quatre tubes Wagner, tres trompetes, tres trombons, dos timbals, tres percussionistes i dues arpes. CD An Orchestral Passion 1994.

I per acabar, no voldria deixar de citar la bonica transcripció feta pels músics catalans **Abigaïl Prat** (arpa) i **Albert Mora** (flauta), del lied “L’Àngel”, el primer poema que formen els cinc lieder de Mathilde Wesendonck. Aquest poema, musicat per Wagner en dos dies, es considera com l’inspirador del Tristany. Wagner el composà per a veu i piano. Si bé la transcripció feta per els músics citats és molt romàntica i ben executada. Forma part del CD “A night at the opera” dels citats artistes. Barcelona, 2000.

Finalment, entre els exemples “novedosos i irreverents” de transcripcions wagnerianes, voldria comentar concretament el disc “Parsifal goes La Habana” de l’any 2003. A la caràtula es veu Wagner vestit a la “Castro”, és a dir, la silueta de Wagner amb la boina i l’estrella cubanes característiques del líder caribeny. El disc és produït per **Ben Lierhouse**, un nord-americà, que, segons diu, ha volgut “donar popularitat” a l’obra de Wagner i n’ha fet unes transcripcions que -n’estic del tot segura- no serien referendades pel propi Wagner. El CD conté alguns errors, com per exemple el del fragment titulat “Adiós a Cuba / Tristan e Isolda” en que la melodia a ritme de bolero i amb percussió no és de Tristany i Isolda sinó que són fragments de Parsifal. Aquest arranament, conté diversos ritmes i s’utilitzen els diversos instruments propis dels aires cubans; com el “tres”, la guitarra, percussió, violins, saxòfon, unes veus en off com si fos un aeroport i també com uns missatges subliminals, la qual cosa no deixa de ser una versió molt particular, eclèctica i irreverent de la peça tan inspirada de Richard Wagner. En el mateix disc hi ha diferents fragments de diverses obres; per exemple, l’Idil·li de Siegfried que titula “Morning en Pinar del Rio”, i comença amb uns primers acords on se senten els Murmurs de la Selva, tocats amb instruments moderns, no típics d’una orquestra simfònica, ben interpretats, però a continuació, als pocs segons, se sent la tonada de la cançó “El Manisero” i una veu que canta “Maní es rico, rico, rico”, i hom pensa que allò no té res a veure amb Siegfried ni amb els Murmurs de la Selva, i que és una manera, al meu parer, poc seriosa d’inspirar-se i de difondre l’obra de Richard Wagner.

Hi ha persones enteses en la música que no admeten que una obra original sigui reduïda, transcrita o arranjada i, fins a cert punt, puc compartir la seva opinió, si bé, les transcripcions dels músics citats anteriorment, donades

les circumstàncies i a manca d'altres sistemes de difusió de la música, van fer de transmissors de l'obra wagneriana posant-la a l'abast d'un públic aficionat que no tenia possibilitat d'assistir als salons privats o als teatres d'òpera on es representaven les obres i en aquest sentit s'ha de reconèixer la importància de la seva tasca i recordar-los amb admiració i respecte.

Eva Muns